

СРВОБРАН

СРПСКИ НАРОДНИ ЛИСТ И ОРГАН САВЕЗА СЈЕДИЊЕНИХ СРБА СЛОГА SRVOBRAN SERB NATIONAL PAPER AND THE ORGAN OF THE SERB FEDERATION „SLOGA”

Број 379

ЊУЈОРК, Њ. Ј., ЧЕТВРТАК, 12. ЈАНУАРА 1917.

ГОДИНА 7.

SUBSCRIPTION RATES

United States of America one year 60c.
Canada, Europe e t. c. one year \$1.50

Srbobran published every Thursday at
443 W. 22 Street, New York, N. Y.

ПРЕТПЛАТА:

За Сјед. Државе на годину 60 ц.
Канаду, Европу итд. год. \$1.50

Србобран излази четвртком на
443 W. 22 Street, New York, N. Y.

Српска Народна Одбрана

У јулу 1914 основана је у Њујорку „Српска Народна Одбрана”.

Име је, нема сумње, и врло звучно и врло широко, те стога изазива и врло велика очекивања; али оно што је „Српска Народна Одбрана” учинила и постигла за кратко време свога постојања превазилази ипак и највећа очекивања. Она је, наиме, скупила 248.516.05 долара, што значи близу 1,250.000 динара, а разделила на разне добротворне сврхе 223.051.81 долара или 1,115.000 динара. То је одиста успех сваког поштовања достојан. Нека је хвала и онима који су давали и онима који су скупљали!

Кад се ближе загледа листа издатака, падају нарочито у очи велике суме издате за „Српски Црвени Крст”, затим за српске избеглице и за српску сирочад. Тако је „Српском Црвеном Крсту” само на име прилога издато 52.500 долара (или 260.000 динара), и то:

31 августа 1914	10.000 долара
1 септембра 1914	10.000 долара
8 септембра 1914	17.500 долара
15 августа 1915	5.000 долара
21 новембра 1916	10.00 долара

Скоро једна четвртина свих издатака отишла је дакле на прилоге „Српском Црвеном Крсту”, што значи да је он од Српске Народне Одбране добио у готову преко 260.000 динара.

На српске избеглице издата је, опет у готову, сума од 23.000 долара или 115.000 динара, и то преко разних конзулата и посланстава; а за српску сирочад издато је, преко америчког посланства у Риму и америчке мисије у Београду, 17.000 долара или 85.000 динара.

Само на те три сврхе издато је у готову 92.500 долара. Веће суме у готову издате су још Српском Пољопривредном Одбору у Њујорку (7.000 долара) и за баке у Швајцарској (3.000 долара).

Друга, вена, половина издатака утрошена је на разне ствари потребне српској војсци и српским избеглицама. Тако је само за санитарски прибор и медицинске издато преко 26.000 долара, за санитарске шаторе 11.000 долара, за брашно за избеглице 10.370 долара, за робу за српску војску преко 10.000 долара, за конзервирано млеко и биљвик 4.678 долара, за платно 3.274.60 долара, и тако даље.

Али је помоћ слата и на другу страну. Међу издатцима налазимо, на пример, и 2.000 долара послатих преко Женева као помоћ потребитима у Србији, и 1.000 долара, послатих опет преко Женева, за српске заробљенике у Аустрији.

Потпомагане су, као што се види, поједине добротворне установе, а давано је и непосредно; давало се и у готовом новцу и у ствари. У сваком случају залечена је многа српска рана и убрисана многа српска суза. Срби у Америци могу с правом рећи да нису били ни тврда срца ни тврде руке, и кад се једнога дана буде вршила смотра целокупнога српскога рада у овим тешким и судбоносним данима, утврдиће се да је њихово учешће у стварању најславнијих страна српске историје било достојно њиховога српскога имена.

Великога успеха нема никад без великог пожртвовања, па тако је било и овога пута. Жртвовали су се и они који су прилагали, али су се жртвовали и они који су тај новац скупљали и слали где треба. Није лак посао примити толики новац, подложити преко јавности рачун о сваком прилогу, слаати на разне стране новчане прилоге и, нарочито, купљене ствари, саставити се у седнице и решавати о сваком издатку и погодити при том — прави пут. За све то треба и труда и времена. За све то треба још и много воље, и много пожртвовања, јер су у таквим пословима неизбежне непријатности, а нарочито је неизбежна одговорност. И цео тај посао радио је централни одбор Српске Народне Одбране од почетка до краја — бесплатно.

Ми нећемо да помињемо имена ни председника, ни обоживце потпредседника и благајника, који су у Српској Народној Одбрани од самога почетка; нећемо да спомињемо имена ни појединих других заслужних чланова централног одбора, или имена оних који су својим покличима допринели да прилагачи буду што дарожљивији; нећемо, најзад, истицати ни имена прилагача који су дали велике суме, јер је свако дао колико је могао. Поминати та имена значи, у осталом, врећати скромност тих преданих Срба и добрих родољуба. Имена у тако крупним стварима у опште нису оно што је главно. Главно је рад и успех, главно је пожртвовање и дарожљивост, а тога је било у изобиљу.

Главно је, нарочито, да Српска Народна Одбрана, схваћена као целина, са својим централним одбором, са својим прилагачима и помагачима, значи једну лепу и велику заслугу за Српство.

М. Т.

Из Српства и Југословенства.

Одливоване професора Пупина. — Доктор Финли, директор Просветног Одељења за државу Њујорк, предајући господину професору М. И. Пупину златну медаљу „Народног Института за Друштвене Науке”, рекао је:

„Жао ми је што немамо више хиљада ових медаља да их предамо јуначком српском народу, да му ублажимо у неколико његова велика страдања и да му уједно изразимо дубоку захвалност америчког народа за велику услугу коју му је учинио поклањајући му Михаила П. Пупина, великога научеца и великог радника за човечанство.”

Златне медаље предате су, поред проф. Пупина, још и начелнику санитета, знаменитом бактериологу Горгацу, који се истакао својим успешним радом у зони Панаме Канала, и градоначелнику Њујорка господину Џону П. Мичелу.

Предаја медаља извршена је у хотелу „Астору”.

Одвођење српске деце. Женеви лист „Ла Серби” доноси ову вест:

„Број српске деце одведене у последње време из Србије толики је, да се с правом може рећи да је земља потпуно празна. Не рачунајући одрасле, у Аустрију је у последње време одведено око девет хиљада српске деце, и аустријски листови јављају са извесним поносом да је у заробљеничким логорима у Браунау и Ашбаху отворено више школа за српску децу. Аустријанци се нарочито журе да српску децу науче немачком језику; али нам не кажу ништа шта су предузели да та деца на помру од глади.”

Толико женеви лист. Ми хоћемо да укажемо на то да је број девет хиљада огроман, јер је под Аустријом не цела Србија, него само један њен део. Намера је и сувише провидна. С једне стране та деца треба да пропадну за Српство било на тај начин што ће помрети од глади и зиме, било што ће бити одрођена; с друге стране Србија треба да постане у истини пушта земља, како би се доцније могло правдати довођење немачких насељеника. Ради се, једном речи, с планом на понемчавању Србије и Балкана. Дабогме да ће Аустроугарска у своје време платити за сва та злочинства, али за сад наш јадни народ страда, и то врло много страда.

Вест женеви лист „Ла Серби” потврђује се у осталом и с друге стране. Тако у „Изводима из Штампе”, које у Лондону издаје на енглеском професор универзитета Павле Поповић, налазимо ово саопштење:

„Дописник мадарског листа „Аз Ешт” од 12 децембра разговарао је са А. фон Ременинг, аустроугарским војним управником Србије, који је, хвалећи се благостањем што га је аустроугарска управа донела окупираним крајевима, приметно узгред ово:

„Српско мушко становништво састоји се само од старца и нешто мало деце, јер су неки отишли, неки су заробљени, а велики број интернирали смо ми.”

Норвешки пуковник о српском војнику. — Норвешки пуковник Х. Англи, у својој занимљивој књизи о српском војнику, вели између осталог ово:

„Српски је војник родољуб. Српске жене створиле су јуначку душу српскога војника, јер су ратним песмама и народним јуначким песничством научиле своју децу родољубљу и самопожртвовању. Српски војник је скроман и умерен. Он јуначки издржава умор и глад, стрпљив је до самопожртвовања, храбар до слепила, веома је несебичан, а своје старешине слуша по свима прописима дужности и оданости. Пријатељство и другарство влада између српских официра и редова, тако да и официри и редови лакше гледају опасност у очи кад су заједно. — Србија даје пример на који треба да се угледамо и ми Норвежани. Срби не само желе победу своје ствари, него показују најчвршћу вољу и одлуку да ту победу извојују. Они су сачували јаку и несаломљену веру у успех свога јунаштва и свога народа, у спас отаџбине, која је мала земљиштем, али велика срцем. Они не сумњају у крајњи успех своје војске. Они су се заклили да ослободе отаџбину, да је увеличају и обезбеде јој победу.”

Јадни Словенци. — У лепо уређеном словенском часопису „Час” налазимо врло зрело написан чланак о Фрањи Јосифу, који је уједно пун сете и туге, не због смрти Фрање Јосифа, него због судбине словеначкога народа. И збиља, поред све зле среће свих Јужних Словена у Аустро-Угарској, Словенци су, како из-

гледа, ипак најгоре прошли. За то говори врло речито и чиница да је читава шестина Словенаца напустила завичај и доселила се у Америку; за то говори врло речито и овај чланак, из кога дајемо поједи-на места.

„Фрања Јосиф био је пре свега немачки владар, и као такав радио је свуда и на сваком месту за Немце. Кад је, на пример, пре неколико година подизано у Љубљани непотребно немачко позориште, он је из своје приватне касе даровао четрдесет хиљада круна. А за Словенце је дао толико колико би дао просјаку што му дрежди пред вратима. . . Ми Словенци имали смо за његове владе до-

ба ропства. Устав је постојао за нас само на хартији, правда само на хартији. Гонили су нам језик, гонили су наше људе, подривали наше имовно стање. . . Ако се запитамо какво смо добро уживали за владе по којнога цара, морамо рећи: баш никакво. А доживели смо много зла. Горе нам управо не би могло бити ни под владавином чувенога разбојника Вила. Он је ипак толико човечан да не да да се људи одвећ дуго муче, него их одмах отпрати на онај свет. — Ми Словенци немамо никаквога разлога да се због смрти Фрање Јосифа завијамо у црно. Не велимо да ве нам у будућности бити боље, али нам горе не може бити.”

Прошла недеља на разбоју

На Серету.

Прошла недеља истицала се упорним борбама у Румунији, нарочито дуж доњег Серета, близу његовог ушћа. Добитици и једне и друге стране у тим борбама били су без великога значаја.

У почетку недеље Немци су заузели град Вадени, последњи град који је остао Румунијама дуж Дунава. Значај тог места лежи у томе што се налази право према Галцу, који лежи с оне стране Серета, у углу између Серета и Дунава. Ну у среду приде Руси један од најјачих досадањих својих противнапада на овој страни, отерају Тевтонце из нових положаја и поврате Вадени. На тај начин положај на овој страни остао је исти као и претпрошле недеље.

Свакако изгледа да су Тевтонци у овом крају у бољим положајима и, судећи по земљописној карти, Тевтонци ће бити у стању, можда, да поседну доњи ток Серета. Нема скоро ниједног положаја на тој страни који би Руси могли заузети а да не дођу у бочну ватру тевтонских топова из Добруце. — Због те околности пада јако у очи повраћај места Вадени, који иначе има врло малог војничког значаја. То значи да снага немачког напада силно опада и да су Немци, можда, дошли до положаја иза којих неће ни даље. Можда то и неће бити тачно, али ствари изгледају тако сада. Ну треба имати на уму да је ово још увек нова борба и да треба сачекати још неко време да се види да ли је она окончана или не. Примећено је само то, током ових борба у Румунији, да је Немцима требало више времена да пређу реке на које су касније наплазили него реке на које су налазили у почетку. То значи двоје: или је ослабила снага немачког напада, или је ојачала снага румунско-рус-

ког отпора. Сада примењујемо да се убојна линија ове недеље налази скоро на истим положајима на којима се налазила и претпрошле недеље.

На западу.

На осталим фронтима прошле недеље падали су у очи само стални препади који су на западном фронту извођени против немачких шанчева. Енглески препади имали су и великих исхода. Ови препади договарају извидничким сукобима у време када се ратовало у пољу. Тада су се одређивале јаке извиднице да нападну на непријатеља и нагнају га да развије своју силу и открије своје положаје.

Први посао ових препада је да прибави поробна обавештења. За савезничке војсковође на западу врло је потребно да сазнају снагу непријатеља на свима деловима фронта. Да се то одреди потребно је знати, које се јединице непријатељске војске налазе на извесним деловима фронта. Када се знају те јединице, зна се и јачина тога дела фронта. Ради тога се тражи од чета које врше ове препаде да хватају заробљенике, од којих се на испиту сазна што се тражи.

Осим овога постоје још два разлога за ове препаде. Прво, да се људима у шанчевима даде мало промене, јер дуго седење у рововима убија дух у војсци. Друго, да се Немцима никако не да мира, да се држе у сталном страху и очекивању.

По свој прилици да се иза ових препада који су необично учестали, припрема све што је потребно за силан напад пдућег пролећа.

Шта се очекује на пролеће.

Како зима пролази, све се више помишља на питање: што ће бити на пролеће. За сада је тешко одговорити на то питање. У опште се држи, да ће

на пролеће и Немци и Савезници прећи у напад, предузети какву већу офанзиву. Војни стручњаци помишљају на три разна фронта: на Солун, Француску и на Русију.

Нема изгледа да ће Немци приредити офанзиву на Солун. То је споредно вијиште и Немци немају тамо што да добију.

Говори се да Немци гомилају војску на француску границу близу Швајцарске. Офанзива на тој страни имала би за сврху да се заје за француски бок и на тај начин поремети цела француска линија. Ну за сада нема разлога очекивати да ће Немци ништа предузимати на тој страни.

Сви су изгледи да ће Немци кренути на Русију. Само у Русији могу се Немци надати да што пре окончају рат. А ако до тога збиљски дође, Немци ће ударити негде између Ковела и ушћа реке Серета.

НЕДЕЉНИ ПРЕГЛЕД

У Грчкој.

Прошле недеље стигла је из Рима вест да су Савезници, на потоњој конференцији, решили да збаце са грчког престола краља Константина, а да на његово место поставе војводу од Аосте, рођака талијанскога краља.

Русија, Француска и Енглеска у своје време зајамчиле су независност Грчке. Ну та јамчевина обухватала је и то, да владари Грчке зајамче уставну владавину у земљи. Константин је погазио устав и већ годину и по дана влада сам на своју руку; ставио се изван закона. У том случају постоје само два лека: или да се народ побуни и збаце таког краља и да се позову силе, које су зајамчиле Грчкој уставан живот, да уведу ред у земљи. Према томе Француска, Енглеска и Русија имају пуно право да протерају Константина из Грчке.

Та се вест ипак до сад није обистинила, док је с друге стране званично јављено да је Грчка примила дословно последњи ултиматум наших савезника. Значи да је блокада, или управо глад научила памети и грчку владу и грчке резерviste.

Уједно се јавља, да ће у савезничкој контроли над Грчком учествовати и Италија. У томе је можда најосетлија казна за Грчку и краља Константина, јер Талијани у Грчкој нису омиљени; напротив. И тако ће сад напуњени грчки резервисти, који су пре два месеца пуцали на Французе, своје неоспорне пријатеље и добротворе, имати сад да се смешка-

SRBOBRAN

— SERB WEEKLY —

Published by

SERBIAN EDUCATIONAL AND BENEVOLENT FUND
OF SERB FEDERATION „SLOGA“

443 West 22nd Street

New York, N. Y.

Business Manager: M. I. PUPIN, 443 W. 22nd St., New York, N. Y.
TELEPHONE: CHELSEA 6005.

Editor: M. Trivunac, 443 W. 22nd Street, New York, N. Y.

Entered as second-class matter at the Post Office of New York, N. Y., under the act of
March 3, 1879.

ју на Талијане — ако нису ради да опет гладују.

Балфурово писмо г. Вилсону.

17. јануара упутио је А. Балфур, енглески министар спољних послова, преко енглеског амбасадора у Вашингтону, једно подуже писмо председнику Вилсону. То писмо је допуна познатој заједничкој noti Савезника. У њему Балфур, на врло јасан и леп начин, објашњава становиште Савезника. При томе су три ствари главне. Прво, да мира у Европи не може бити све докле постоје силне освајачке државе поред слабих и исекаћених националних држава, већ да се морају, што је могуће више, појачати мале националне државе. Друго, да Турска мора ићи из Европе. Стари државници веровали су да ће Турска бити у стању одржавати ред, и на тај начин чувати мир, међу многобројним завањеним народностима на Блиском Истоку. Сасвим је то био разлог, зашто је трпљена Турска. Ну Турска не само није била у стању то да учини, него је, на против, постала агресивна. Треће, Балфур вели, што је тачно, да се у будуће Европа не може ослободити само на међународне уговоре. Те уговоре је погазила Немачка данас, погазиће их и сутра. Од њих је имала само штету она страна, која се на њих ослањала, а Немачка користи тиме што их је погазила.

Нов предлог председника Вилсона.

У понедељак, 22 овог месеца, држао је председник Вилсон пред сенатом у Вашингтону један врло значајан говор. Ма како била различна мишљења о томе говору, она ће се извесно најзад свести на то, да наши Савезници немају разлога да с њим буду незадовољни. Ми о њему говоримо на другом месту.

Руска жетва.

По објави руског министар-

ства војног, током прошле године Руси су зарабили 428.000 аустроунемачких војника и официра, запленили 525 топова, 1661 машинску пушку и 21 мужару (грангију) за бацачке рововских бомба.

Већи део ове жетве пожео је главни руски војсковођа Брусилов.

Немачки гусари.

Прошле недеље сазнало се да се у јужним деловима Атланског Океана налази један немачки гусарски брод, који је, како се прича, потопио до сада 21 трговачки брод. Међу потопљеним бродовима налазе се и 8 енглеских и 2 француска велика пароброда. Не зна се тачно колико је било људских жртава.

Енглески и француски ратни бродови пошли су у потеру за овим немачким гусарским бродом.

Из Швајцарске.

У вези са нагомиланом немачке војске у близини Базела долази и вест да Швајцарска врши делимичну мобилизацију и да је већ позвала под заставу своје обавезнике из Сједињених Држава. Значи да се, за случај повреде швајцарске неутралности, Немци имају надати онаквом истом дочеку какав су нашли у Белгији.

Нов предлог председника Вилсона.

У понедељак, 22 овог месеца, држао је председник Вилсон пред сенатом у Вашингтону један врло значајан говор. Ма како била различна мишљења о томе говору, она ће се извесно најзад свести на то, да наши Савезници немају разлога да с њим буду незадовољни. Ми о њему говоримо на другом месту.

ГОЛОР ПРЕДСЕДНИКА ВИЛСОНА

И ако раније наговештен, говор председника Вилсона у сенату 22 овог месеца изазвао је ипак опште изненађење. Он ће, нема сумње бити предмет најсупротнијих тумачења, као и његова нота упућена зарањеним државама, али је већ сада извесно да је његов значај врло велики.

Садржина говора своди се у главном на ове тачке:

1) Мир мора бити општи и заснован не на равнотежи сила, него на заједници сила; 2) Он мора бити мир без победе, мир међу равнима; 3) Он не сме правити разлику између права великих народа и права малих народа; 4) Он мора усвојити начело да је извор власти појединих влада у пристанку поданика на њихову владавину; 5) Он мора створити уједињену, независну и аутономну Пољску; 6) Мора се гарантовати неповредива без-

бедност живота, вероисповести, индустриског и друштвеног развика свима оним народима који су до сад живели под влашћу влада непријатељски расположених према њима; 7) Сваком великом народу мора се загарантовати непосредан излаз на море; 8) Морски путеви морају бити слободни; 9) Треба ограничити наоружање и на суву и на води; 10) Ниједна држава не треба да тежи да прошири своју власт на другу државу или други народ.

Као што се види, први је услов ствар даље будућности и он стога може бити за сад остављен на страну, ма да је у ствари важнији од сваког другог услова у овом низу. Услов да мир мора бити „мир без победе, мир међу равнима“ има чисто формалан значај: њиме се хоће да олакша положај оне зарањене стране која буде приморана на попуштање; даје јој се могућност да попусти не-

стога што мора, него стога што хоће, што је, рецимо, „свесна своје дужности пред Богом и пред људима.“

Али кад се та два услова оставе на страну, сви остали услови, њих осам на број, иду чисто у прилог наших Савезника. Пре свега, они су ти који се у истини боре за права малих народа, и који су то доказали и на делу. Они су ти који траже слободу свих оних покрајина и народа који су, било у скорој било у ранијој прошлости, потпали под туђу владу против своје воље. Они су ти који траже и уједињену Пољску; јер кад Немци говоре о Пољској, они под тим именом замишљају само Руску Пољску, сматрајући да она полови на пољскога народа која се налазила у Немачкој и Аустрији пре почетка овога рата, треба и даље да остане тамо где је. И шести услов може бити наперен само против централних сила, јер су у Немачкој ништали Французи у Елзасу и Лорени, а Пољаци у источном делу Пруске; у Аустро-Угарској су ништали све народности сем Маца и Маџара, а у Турској све народности сем Турака. Седми услов, по коме сваком великом народу мора бити загарантован непосредан излаз на море, иде очевидно у прилог руском захтеву да се Русији створи приступ у Средоземно Море. Морски путеви чију слободу тражи 8 тачка, слободни су и данас за све сем за међународне одметнике, према томе ни у коме захтеву нема ничега неповољног за Савезнике; ми Срби можемо још поздравити е нарочитом радошћу тај услов, јер по њему не би ни једно море, па ни Јадранско, могло бити претворено у ма чије језеро. Савезници су, даље, ти који су у више прилика покретали питање о ограничењу наоружања, нарочито Русија и Енглеска, а Немачка је та која на то није пристајала ни по коју цену; према томе и девета тачка иде у прилог Савезницима. Најзад, Немачка је та, или боље рећи, Пруска је та, која је освајачке држава и народа поставила себи за начело, а Аустро-Угарска је још у најновије доба насилно, противно вољи становништва Босне и Херцеговине, приграбила те две покрајине; а овај рат изазвала су те две земље поглавито тиме што су мислиле да је дошло време да прогутају и Србију. И десета тачка је дакле наперена не против Савезника него против Централних Сила.

Нема сумње да овај Вилсонов говор стоји у непосредној вези са последњим догађајима. Савезници су у свом одговору на Вилсонову ноту изнели јасно и разгледно своје услове за мир, јер су могли целом свету да докажу да њихови услови значе у ствари задовољење најосновније међународне правде, док Немци нису имали храбрости да кажу шта хоће. Немци су могли избећи да одговоре одређено на ноту председника Вилсона из два разлога: или стога што су њихови услови за војевачке природе, те би могли раздражити неутралне; или стога што су вољни на велика попуштања, која би могла изазвати незадовољство међу њима и њиховим савезницима. Ма што да је од тога двога случај, председник Вилсон даје им овим доста јасно на знање да

он у главном усваја савезничко гледиште. И баш стога је председник Вилсон и морао говорити о „миру без победе“, јер иначе не би био неутралан.

Главна је сврха говора и предлога изнетих у њему да се не прекину преговори о миру. Председник Вилсон не сматра да је испунио своју дужност само првим покушајем, својом првом нотом, него својом чини и други. И као год што је прва нота, поред свих оштрих критика, учинила неочекиваних услуга правди и правци, јер је показала да Савезници не крију своје намере, а да Немачка са својим помагачима не сме да изиђе са отвореном изјавом, тако је исто и овај покушај, ма колико био критикован унети нове светлости у ситуацију. Гледиште Сједињених Држава после овога говора јасно је и одређено, а већ то није мала ствар, баш и кад овај говор не би имао никаквих даљих последица. Али и те даље последице по свој прилици неће дуго изостати.

М. Т.

ОСТАВКА МИНИСТРА РАДОВИЋА.

Прошле недеље јавиле су новине из Париза, да је дао оставку и последњи министар председника краља Николе, Андрија Радовић. Лазар Мијушковић дао је оставку раније. Радовић је покушавао да лепим наговорима уједињење српског народа, али узалуд. Због тога питања је у опште један по један министар давао оставку, па најзад и Радовић, следећи своје колеге Јанку Спасојевићу, чија је оставка саопштена у прошлом броју.

НИКОЛА АНТУЛА

професор и резервни коњички капетан.

Јуначка смрт капетана Антуле, о којој су службене „Српске Новине“ на Крфу допеле опширан чланак, позната је већ и Србима у Америци; ми доле изложени некролог саопштавамо поглавито стога што је он из пера Павла Поповића, професора Српске Књижевности на Београдском Универзитету, наставника и несугласног колеге покојног Антуле. Да на поменемо још да је тај некролог објављен у Лондону на енглеском и да га ми саопштавамо у верном преводу.

Један српски јунак.

Смрт капетана Антуле.

У току ове четиригодишње борбе Српска је Војска претрпела огромне губитке. Погинуло је много најбољих српских официра, а погинуо је и велики број одличних писаца, студената и других. Ту скоро јавили су Лондонски и други енглески листови „да је славно погинуо на пољу части храбри коњички капетан Никола Антула, одличан књижевни критичар и историчар“.

Рођен у Београду 1885 године, у одличној српској породици, Никола Антула школовао се у престоници, свршивши са одликом универзитетске студије године 1909. Онда је постао наставник у једној од

најбољих гимназија у Београду. У јесен 1913 године отишао је у Рим да тамо у богатим библиотекама проучава књижевне везе између Србије и Италије. Своју главну напњу посветио је периоду препорода у Дубровачкој Књижевности, која је, као што је познато, небично цветала под утицајем та лијанске књижевности тога времена. Он је био одличан књижевни критичар и историчар, и у српским књижевним и научним круговима полагао се у њега велике наде. Катедра Дубровачке Књижевности на Београдском Универзитету била је њему намењена. Објавио је више расправа о старим дубровачким песницима и новијим приповедачима.

Али су његове студије прекинула оба балканска рата и овај рат, у којима се је одликовао као необичан јунак и у којој је ушао као потпоручник, а после унапређен прво за поручника, а потом за капетана. Својим јунашвом одликовао се је у свима главним биткама српскога ратовања — на Куманову, Брегалници, Руднику и Битољу. Ма да никад није био рањен, два пута је имао тифус, и то у најгорој форми, а после повлачења кроз Албанију. У крвавој битци на Црној Реци, у новембру прошле године, погинуо је славно као командант једнога истакнутог коњичког одреда.

Његова смрт је врло велики губитак за младу интелектуалну Србију, и њу искрено оплакују сви без разлике у тој средњој земљи. Дао Бог да његова смрт не буде узалуд; дао Бог да она значи један корак у напред на путу ка крајњој победи!

Тако се, ето, професор Павле Поповић опрашта са својим бившим учеником. О покојном Антули, који је и лично био небично честит и симпатичан, и који је кроз све горе наведене борбе прошао не стога што је морао него стога што је хтео — јер је као човек ретке писмености и као зналац више страних језика могао врло корисно послужити и ван борбе, а после прељезана два тифуса могао је у свако доба већ и због здравља добити лакшу службу у позadini — имаће се потпуна слика тек кад се зна и ниже наведено место из већ поменутог чланка у службеним „Српским Новинама“:

„Најбоље године своје ране младости испунио је Антула одушевљеним радом на југословенском покрету. Он је живо учествовао у стварању тога покрета 1903 године, био је један од главних покретача „Словенског Југа“, један од главних приређивача Прве Југословенске Изложбе у Београду и један од најактивнијих омладинаца из те генерације.“

Тако је у Антули изгубљен један млад научник ретке спреме и дара, један јавни радник великог одушевљења и необичне честитости и један херој ретког самопрегоревања.

М. Т.

СВЕ ПРИЛОГЕ ЗА СРПСКУ НАРОДНУ
ОДБРАНУ ТРЕБА СЛАТИ НА ОВУ
АДРЕСУ:
PROF. M. I. PUPIN
443 West 22 Street
NEW YORK, N. Y.

За Српску Сирочад

Говор уредника „Србобрана“ при ступању у нову годину на селу „Удружених Срба“, одржаном у „Српском Дому“

у корист српске сирочади.

ДРАГА БРАЋО И СЕСТРЕ!

Ви сте весели. Дао Бог да будете весели данас, целе године и до века! Ма да нашој браћи у старом крају није до весеља, ви немате себи шта да пребацујете, јер сте од своје страге учинили све што сте могли да олакшате невољу браће која страдају. И вечерас вама није било главно весеље него помоћ српској сирочади; да бисте сакупили што више прилога за мале српске паљенике, којих је сад више него икад, ви сте скупљање прилога претворили у дочекивање нове године. Хвала вам!

Да, српске сирочади има сад више него икад. Има је у староме крају, а има је и у туђини. Пролазећи кроз Албанију у време повлачења имао сам више пута прилике да видим како у дугачкој, готово непрекидној поворци пешака промиче мазга коју гони жена оборене главе; на мазги се види једна или две корпе. И онда би се десило, не један пут, да из корпе зацвиљу детињи глас. Тако је, ето, српска мајка спасавала своју децу од туђинског ропства. Док је отац био тамо, негде далеко иза непроходних арбанашких кришева, у борби или, авај! можда већ и у гробу, мајка је, оставивши кућу и покуштво, натоварила на мазгу само оно што јој је најмилије, своју децу. Је ли потребно рећи да су те материје стизале у слободу са живом децом, али без икаквих средстава? Је ли потребно рећи да су често пута таква деца стизала у слободу чак и без својих матера? Јер је у пустој Албанији било много зиме и снега, а мало хлеба и крова, те је многа мајка сваки залагај и сваку топлију хаљину уступала својој деци да би им засла живот; али је ту материнску милосту платила својим животом, понекад још уз пут, а много чешће доцније, од гладовања и изнурености или од жеба.

Али деца су спасена. Такве деце има повећи број, деце без оца и мајке, без игде икога. И што је најглавније, таква су деца понајчешће од честитих родитеља, од оцева који су погинули у борби с непријатељем и од матера које су жртвовале свој живот да би спасле своју децу од срамоте и ропства.

Сад ту децу треба спасавати и даље. Треба им снасти не само живот, него и душу, треба их сачувати не само од глади и студи, него и од незнања и греха. Треба учинити све да се та деца врате у слободну Србију здрава и спремна за живот, да се врате као достојни потомци својих честитих родитеља. За то дабогме треба новаца. Ви сте то разумели, и дали сте. Одвојили сте од своје свакидашње зараде, заслужене у знају лица и саставили врло лепу суму. Хвала вам!

Али, кад су већ у питању српска деца, да вас упозорим на још једну дужност. И овде у Америци има српске деце. Та деца имају, хвала Богу, живе и здраве родитеље; то су ваша деца. Али стога што су у туђини, за ту децу постоји опасност да се одроде. У аманет вам да то ни пошто не дате. Свако српско дете које на тај начин пропадне у туђини за проређено Српство је онолики исти губитак као и губитак војника на бојишту. Не! Тај је губитак још и већи; јер војник на бојишту погине брањени своју отаџбину, погине пошто је своју главу заменио бар једном главом непријатељском, док такво дете пропадне за српски народ без икакве одмене, без икакве услуге својој земљи и своме роду.

У аманет вам, дакле, чувајте своју децу, не дајте да се одроде. Учите их читати и писати — буквари што их вечерас председник разделио одлично су средство за чување њихове народности — учите их нарочито да су Срби, јер бити Србин не само да није срамота, него је част.

И онда, кад видите ваше малишане како задовољно читају из буквара, или весело скакују око вас и тешају вам на нашем лепом језику, сетите се деце која никад неће скакати око свога оца, јер је погинуо, а можда ни око своје материје, јер је умрла, па одвојте колико можете, и за њихово подизање и васпитање.

Тако ће моћи отворено погледати у очи својој живој браћи кад се с њима нађете у слободној Србији и рећи им: „Браћо! И ако смо били далеко од вас, ми смо мислили на вас. Одвајали смо од своје мучне зараде, одвајали смо од уста својих, па смо прилагали за вас. И сетили смо се не само вас него и ваше децице. И за њих смо давали колико смо год могли, дали смо и више но што смо могли. А ако смо приређивали весеља у време ваше невоље, то није стога што нам је било до весеља, него стога што је то био начин да скупимо што више за вас и вашу децу.“

У то име ја вам, драга браћо и сестре, честитам нову годину са жељом да она донесе слободу свему нашем народу!

СРБИ И СРПКИЊЕ!

На дан 14-27 јануара ми славио Св. Саву, једнога од најзаслужнијих Срба у целој српској историји. Он је као светац заштитник српске школе и српске просвете. Сетите се српске децице, која су у срећна време на са највећим задовољством певала на његов дан „Усклини нимо с љубављу Светитељу Сави!“ а која се сад потуцају по туђини, обично без оца и мајке и без средстава за школовање! Помозите нолико можете и заверите се на тај дан да ћете своју децу сачувати за Српство!

ДУШАН КРАЈНОВИЋ, студент права.

У борбама на Кајмакчалану пао је славно као један од највећих јунака Душан Крајновић, студент права, родом из Хрватске, Личанин, син једне овдашње досељеничке породице српске у Америци, рођени брат проте Јована Крајновића.

Као један од најистакнутијих бунтовника против Аустрије из омладинске генерације последњих десетак година покојни Крајновић је пре него што је јуначки пао за идеал Велике Србије прошао цео пут мучења кроз који је наш народ у тамошњим крајевима пролазио до овог рата, а у рату нарочито. Пошто су га ухватили аустријски официри да војницима у касарни стално држи предавања о великом рату, који ће у име целог нашег народа водити једног дана Србија против Аустрије, и како цео наш народ, а нарочито војници требају у том часу да Србију помогну са својим јунаштвом и узбуном, био је због тога тешко кажњен. Место да га пусте кад је ислужно једногодишњи бачки рок, они га осуде да служи цуне три године у аустријској касарни — тамници. Тако је дочекао 1912, време, када је бугарско српско-турски рат. Пошто Аустрија није тада напала Србију као што се мислило, а привиђење српско-бугарског рата већ се јављало, покојни Душан се реши на једну вратоломну ствар, само да би допро у Србију, у редове српске војске. Једне ноћи побегне из касарне, обуче грађанско одело и на једној путничкој лађи бежи у Србију баш у очи рата с Бугарима. Као добровољац, истиче се у четничким борбама међу првим јунацима. Рањен и прездравео дочекује овај главни, велики ослободилачки рат за сав наш народ као јак на београдском универзитету. Опет полази као добровољац и у борбама на Дрини са аустријском војском бива тешко рањен. Повлачећи се са војском преко Албаније стиже на Крф. Онда, кад је била замореност у нашим редовима на све стране, и ако сломљен телесно јавља се Душан Крајновић пред главну регрутну комисију и у својим објашњавањима изговара од прилике ове велике и значајне речи:

— Господине пуковниче, го вораше председнику комисије, и ако сам годинама слабији, мене не треба прегледати. Данас, кад се преуређује српска војска изван Србије, ми синови из наших крајева изван Србије не смејемо поштедити живота.

Неколико месеци после тога, 13 септембра 1916, пао је Душан Крајновић славно на прагу нове, велике не само српјанске, него свесрпске, хрватске, словеначке, наше заједничке југословенске Србије. Смрт мезимца сина и јединог брата најтежи је ударац што га живот може донети мајци, сестри и брату. Али кад је смрт његова величанствена и светла, смрт јунака и мученика, кад је она израз васпитања, какво је добио у својој породици, онда ће и та ојањена мајка, и та расцељена сестра и тај потрешени брат умети стегнути расцепљено срце над таквим гробом. Јер они су свесни, да то није само гроб ми

лог члана њихове породице, на породица покојног Душана Крајновића, јунака и мученика нека прими нашу дубоку и свету честитку, а њему слава и вечна успомена.

Душан Богдановић.

Званични Гласник.

ПРИМИТАК НОВЦА од 1. до 31. децембра 1916.

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes entries like Др. бр. 1 Чикаго, Ил. \$336.80, 2 Њујорк, Њ. Ј. 70.50, 3 Бјут, Монт. 237.95, etc.

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes entries like 181 Кеноса, Вис. 43.85, 183 Виржинија, Мин. 116.60, 185 Росланд, В. К. 15.75, etc.

ИЗДАТАК НОВЦА за месец децембар 1916.

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes entries like Осанатине: Др. бр. 58 Н. Љубобратовић \$400.00, 235 Павао Дерикрава 200.00, 71 Проко Свилар 125.00, etc.

за септемб. окт. и нов. 70.30 Миливоју Лончару, савез. заступнику на Југослов. Зору у Питсбургу 16.82 Словенском Усељ. Дому храна за Светозара Петровића 21.75 Електрика, гесе и денитор. набавке за кућу 72.59

Укупно \$8,009.57 САВЕЗ СЈЕД. СРБА „СЛОГА“ Глав. Тајник: Душан Трипчевић.

НЕКА СЕ ЗНА ЗА ЊЕГА!

Недавно је овамо у Акрон, О., стигао један наш члан братства „Уједињено Српство“, број 114 СССС. у Портланду, Оре., по имену Петар Жилић, а родом из Пачице у Бачкој. Као члана овог братства у којем смо и сами, дочекали смо га на ковали и како само боље може да буде. После дужег разговора потужи нам се, да није имао доста новца, да и жезу доведе, па нас замоли, да му за пар дана узајмно 60 долара. Ми му се братски одазвасмо и дадосмо затражену суму. Када је новац већ имао у рукама, опомене нас, нека ником о томе не говоримо, јер он је рад да за то чују неговни земљаци у Акрону, јер хоће да сачува свој углед. Међутим је тај добрић тако исто и на исти начин чинио и код других људи, то јест узамано новац и онда их замолио да ником не говоре. Наравно, ми писмо једни другим говоримо ништа о томе. Када је тај посао свршио, он са скупљеним парам одуцтује у Ист Јунгстаун, О., под изговором да види како је тамо радња. Тамо га исто дочекају браћа чланови негог друштва у Орегону, да није боље могао бити. Ту им се потужи, како није могао жену довести и т. д., исто као код нас. Браћа као браћа, даде им се на жао, и лепо сакрише међу собом за час 90 долара за тикет Жилићевој жени. Оде Жилић на дину, и узне тикет, али не за своју жену, него за себе и оде у депо Калифорнију. Ево имена добрих људи, жртава овог несрећника: у Јунгстауну Стева Павков \$40.00; Светозар Марковић \$30.00 и Ђира Чавић \$20.00. — У Акрону: Алекса Зорановић \$20.00, Радован Пејић \$20.00 и Милан Гроздић \$25.00 (овај последњи није члан братства, али је добар Србин. — Срамота, да овако неки несрећници злоупотребе поверење добрих људи, који сада другом којем поштењаку, који доста буде у нужди, неће нише ни хтећи помоћи. Не знамо хоће ли какве кораке предузме ти друштво у Портланду, али би било на месту, да ту ствар среди с тим својим чланом, тек у интересу своје чести и угледа. С тога опомињем сва друштва ССС. Слоге, нека се чувају овог човека, да не би и на другом месту попустио слична дела. Алекса Б. Зорановић.

ДО ЗНАЊА.

Свима члановима Срп. Д. Д. „Св. Сава — Лика и Крбави“, бр. 79 СССС. у Мидвел, Јута, да је ово друштво на својој годишњој седници решило следеће:

Поради великог броја болесних чланова сваки ће члан уплатити за месеце фебруар и март посебну пристојбу од \$1 за сваки поменути месец.

Браћа чланови, познато вам је да се сваком болесном брату његова потпора мора исплатити, а ми немамо никаквих друшких средстава осим држимо се оне: један за све, а сви за једнога. Тога ради молимо вас да се чим тачније и брже одазовете овоме друштвеном решењу, тако да друштво може вршити своју дужност према сваком члану.

Данило Н. Кнежевић, председник. Ђ. С. Лемаић, тајник.

ТРАЖЊА.

Срп. Д. Д. „Балкан“ бр. 5 СССС. у Публо, Коло., тражи свога члана Петра Миљановића, који је пошао из ове колоније 11. јула пр. г., а да се није никому јавио. Умољавамо чланове Савеза као и остале читалце „Србобрана“ који би о помнутом што знао нека нам то јави, на чему у напред захваљујемо; или нека се он сам јави. Адреса: Вох 1026. Никола Адамовић, тајник.

ПРОМЕНА АДРЕСЕ. Молим управу савезног органа Србобрана, да ми измени адресу. Моја СТАРА адреса била је: Име и презиме... Број баксе, или број куће и улица... Град и држава... Моја НОВА адреса гласи: Име и презиме... Број баксе, или број куће и улица... Град и држава... Друштво... број... Ко год мења адресу, нека тачно испуни горњу листу и цео овај оглас изреже и пошље на управу Србобрана на адресу: СРБОБРАН 443 W. 22 Street NEW YORK, N. Y.

ОПОМЕНА.

Срп. Д. Д. „Александар Карађорђевић“ бр. 264 СССС. у Британиа Бил, В. К. опомиње своје чланове Васу М. Смиљанића и Стеву Љушину да уплате своју дуговину друштву најдаље до 1. фебруара о. г., иначе неће се са њима поступити строго по правилима.

Т. П. Ћулчић, рачуновођа.

ДО ЗНАЊА.

Срп. Д. Д. „Милош Обилић“ бр. 261 СССС. у Ист Ст. Пауд, Ил., ставља до знања свој браћу Србима и осталим Словенима у месту и околини да је ово друштво решило да сваки онај Србин или Словен, који би се желео уписати у наше друштво у месецу јануару, уплаћује уписнину само два долара. Ово друштво чини за то да се сваком даде прилика да ступи у организацију и себе обезбеди док не буде прекасно.

Станко Радета, председник. Јово Почуча, тајник.

ИЗВЕШТАЈ

Ова је забава приређена у корист српске ратничке сирочади дана 10 децембра 1916. Приход је био: \$539.30 Расход 70.20

Чисти приход 469.10 Приложише добровољно: По \$10 Вучинић и Анђелић, по \$5 Владимир Павловић, Видак Павловић, Никола С. Поповац, Видак Радановић, Милан Игњатовић, Владо Грбовић, Ђ. Радовић, Петар Кукавица. По \$3 Андрија Кукић, Максим Чобански, Обрад Бабић, Обрен Поповац, Јевто Вујовић, по \$2 2.50 Станко Павићевић, по \$2 Видо Милутиновић, Раде Роган Раде Перинић, Симо Живанић Небојша Бојовић, Ђорђе Вујаичић, Стево Колак, Владо Станковић, Симо Петровић, Радомир Вукомановић, Лазар Граовац, Саво Ђетковић, Лука Парезанин, Војин Ђого, Обрен Гулевић, Душан Ђого, Томо Суџум, Драгић Челиковић, Милан Крстић, Андрија Мазлум, Лазо Денда Ковачевић, Новак Празнић, Илија Панковић, Перо Спаравало, Милош Дедијер, Јован Уљаревић, Тодор Анђушић, Иван Дангубић, Никола Ђорђевић, По \$1.50 Лазар Албијанић, По \$1: Новица Н. Скочанић, Ј. С. Миладиновић, Марко Илић, г-ва Говедарица, Јаков Бабић, Тодор Папић, Гашо Милићевић, Лазар Ковачевић, Шпиро Папић, Лазар Миљановић, Божо Папић, М. Кљаић, Јеремије Радмиловић, Благоје Парезанин, Јосиф Платиша, Илија Шешлија, Ј. Милер, Комочен Грбовић, Мика Добриша, Максим Кнежевић, Симо Травица, Ђоко Медан, Владо Спаравало, Милева О. Поповац, Обрен Соранић, Милован Соранић, Анђа О. Бабић, Мило Франета Перо Миљановић, Лазар Головић, Божо Головић, Лако Миљановић, Ристо Милидраговић Ђорђе Петровић, Васо Алексић, Милосав Милидраговић, Недељко Дринчић, Васо Рафановић, Раде Бошковић, Драго Радановић, Ристо Миковић, Милић Бојовић, Лука Мржић, Драго Јауковић, Стана Стијепоновић, Ђоко Уљаревић, Михаило Суџум, Тодор Наранчић, Јово Шпепановић, Дане Галовић, Перо Радонић, Данило Медан, Саво Илић, Лазар Јакшић, Божо Белопавац, Јово Јаловић, Ђуро Манојловић, Владо Оцовић, Јоле Шагуловић, Вељко Шагуловић, Ђорђе Врећа, Данило Вукасовић, Гојко Илић, Јово Ликић, Трипо Марић, Никола Витковић, Душан Коменнић, Јевто Албијанић, Милета Бошковић, Мишо Прељевић, Љубица Р. Бојовић, Божо Поповац, Лазар Матић, Милош Кржић, Јово Томић, Јевто Трља, Данило Шкорпић, Митар Станић, Ђуро Ђералић, Спасоје Бојовић, Милорад Лазаревић, Ристо Анђелић, Јанко Ђералић, Милош Стијепоновић, Тодор Катић, Душан Иванковић, Јово Тепавчевић, Милош Денда, Јоаксим Трља, Михаило Денда, Ј. Мудро, Јевто Поповић, Руд. Радетић, Илија Ковачевић, Васо Голубић, Марко Миладиновић, Стеван Радовић, Михаило Боца, Јанко Вујовић, Јанко Цицић, Лазар Јаловица, Зеко Маловић, Јован Радончић, Спасоје Вишњевац, Спасоје Говедарица. — По 50ц. Ђетко Сворцац, Лазар Вучуревић, Марко Бишчевић, Данило Папић, Маруша Папић, Стојан Папић, Ф.

САВЕЗ СЈЕДИЊЕНИХ СРБА СЛОГА

(SERB FEDERATION SLOGA)

Главни седиште: ЊУЈОРК; Њ. Ј.

443 West 22 Street New York, N. Y.

Главни Председник: М. И. ПУПИН

443 W. 22 Street, New York, N. Y.

Главни Подпредседник: ПАВЛЕ Х. ПАВЛОВИЋ

443 W. 22 Street, New York, N. Y.

Чланови Управног Одбора за 1916:

- ЈОСИФ РАЈНОВИЋ, МИЛЕ НИКОЛЕЧА, БУРО И. ГРЕГОВИЋ, ГЛИШО РАПАЊИ, СТЕВО БАБИЊ, НОВАК М. БОГДАНОВИЋ, ИЛИЈА ВУЈОВИЋ, ВИДОЈЕ БОГО, ИЛИЈА РАДАКОВИЋ, Заменици: СТОЈАН ПАВЛОВИЋ, ДУШАН ПОВОЊИЋ, НИКОЛА ТРБОВИЋ, СИМО ВУЈОВИЋ, БОРЂЕ ПУРЛИЈА

ЊИТЕ САВЕЗА СЈЕДИЊЕНИХ СРБА СЛОГА ПРЕГЛЕДА ДРЖАВНА ВЛАСТ СВАКА ЧЕТИР МЕСЕЦА.

Савез Сједињених Срба Слога исплаћује:

Table with 2 columns: Description of services (e.g., Na име осмртнице, За губитак оба ока) and Amount (\$800 или 4000 Дин).

За операције: слепог прева \$100; камена у бешчи \$100; у случају плућности \$75; трахоме \$25; отварање утробе \$100; женске операције \$50; операције шљеза \$25; рака \$100; дебелог прева \$35; за операције на хази, оку, уху, носу, грлу и вглагобница од \$25 до \$75; за отварање грли од \$15 до \$35.

Осим тога сваки члан добија од 50 до 400 долара на име операције, болне потпоре и осакатинне, које нису горе нарочито назначене, а према тежини повреде и увиђавности управног одбора.

плата, а моме добром и никад незаборављеном мужу нека буде лака груда ове туђе ладне земље.

Со. Чикаго, Ил., јануара 1917. Ожаловљена супруга

Милка Орлић.

ПОЗИВ НА ЗАБАВУ.

Срп. Д. Д. „Браћа Југовићи“ бр. 284 СССС. у Со Ветехем, Па, приређује прву своју забаву на Св. Саву, 27. о. м., почетак тачно у 8 сати у вече. Забава ће се одржати у талијанској дворани. Улазнина 75 и 50ц. за мушке, женске 25ц. од особе. Половина чистог прихода намењена је српској ратничкој сирочади.

На забави ће узети учешћа у програму певачко друштво „Гусле“ из Њујорка.

Позивају се сва браћа Срби, Хрвати и остали Словени, као и сви наши пријатељи да нас том пригодном изводе посетити.

За бирани програм јамчи Приређивачки Одбор.

ЖАЛОСТАН ПРИМЕР.

Примили смо из Ист Ст. Лујза, Ил., следеће писмо, које је најбољи доказ како пролазе они, који беже од своје српске браће и од српских установа. Писмо гласи:

Жалостан и несретан случај десио се је једном нашем Србину дана 19. децембра прошле год. у Медисону, Ил. Тај несрећник звао се је Милан Војковић и несрећа хтеде: погоди га пушка и одузе му млађани живот у 23-ој години. Оставља за собом уцељене родитеље без своје узданице, без своје хранитеља и бранитеља под старе дане.

Кад је покојник био наговаран да се упише у наше српско друштво он се је тиме исмијаво и говорио да њему тога не треба, да је он млад и да се не боји несреће. Није он сам који тако мисли у овој колонији, има их на стотине у овој околини, који нису у ниједном друштву и изговарају се да не могу плаћати друштва, јер, кажу, морају издржавати фамилије, али кад дођу у несрећну салону, ту не жале бацити на пиће по петицу и опити се и потући, на после лежати по затворима и плаћати скупе судске трошкове. Јест, браћо мила, овакве жалосне браће још много има, којима је друштво „скупо“ и кажу да они „неће давати новац господи у Њујорку“; али кад се овако догоди несрећа, онда се куда и тражи: о, где си, брате Србине!

Као што је био случај са поменутиим млађињем, погинуо је, оставши на милости добрих људи, без и једног цента у џепу, а оно друштво „око чаша и око флаша“ богме не исплаћује осмртнине! Заузимањем његова зета једва се скупило толико, да се мртво тело његово преда достојној матери земљи.

Браћо, широм Америке, ево вам још једног примера и пробудите се! Отворите очи! Ступајте у наше лепе организације српске, док не буде прекасно. Осигурајте себе и своју породицу, јер сви смо ми од данас до сутра — у рукама бољацима.

ЈАВНА ЗАХВАЛА.

Приликом губитка мог другог и никад непрежаљенога супруга Тоде, који је погинуо нови на радњи 13. децембра 1916., не могу пропустити а да се јавно захвалим свима, који су ми у мојој тузи и жалости у помоћ прiskoчили.

На првом месту нека је од срца хвала овдашњем српском друштву „Петар Први Карађорђевић“, чији је члан покојник био дуго година, које је одмах на глас о смрти одредило одбор да сједи код мртвог тела и да се побрине да спровод буде леп. Мртво тело покојничково опojaо је чикашки прота О. Саво Војводић а сахрањено је 16. децембра пр. г. у Хемонду, Инд., где се и остали чланови реченог друштва упокојају.

Осим друштва Карађорђевић спроводу су присуствовала и ово друштво: Српско Коло, Краљевин Александар, сва Савеза Слоге и друштво „Св. Јован“ од Савеза Србобрана. Пошто је покојник био и у Нар. Хрватској Заједници чланом, то је и братско хрватско друштво „Св. Јосип“ узело учешћа при сахрани, на чему им се свима од срца захваљујем на пажњи и дужности, коју су тако искрено обавили. Нека је свима чак, хвала и од Бога

ЈАВНА ЗАХВАЛА.

Немогуће нам је пропустити а да овим не изразимо најискренију захвалност браћи Србима и сестрама Српкињама у Карневил, Вајо., за њихово добротинство, које су учинили. Отрагу 2 месеца преминула је г-ђа Милева С. Ђурановић, оставивши за собом 3 нејака сина чина од 2 до 6 год. старости, које смо ми примили да их одгајамо и о њима се бринемо у место њихове мајке. Наша браћа и сестре, чим су чули за судбину ово троје нејачи, без ичијег апела за помоћ скупили су лепу суму новца у корист ове сирочади, чија имена износимо на јавност: Дароватељи су следећи: По \$5: Саво Ђ. Јаблан, по \$2 Божо М. Никчевић и Јован М. Милић, по \$1.50 Божо Т. Никчевић, Миливоје Никчевић, по \$1.25 Косто Миловић, по \$1: Давид Зечевић, Драгутин Никчевић, Михаило Шкулетић, Јован Пеановић, Недељко Симоновић, Андрија Виговић, Ђуро Марсенић, Алекса Дубривић, Милован Виговић, Перко Кривокапић, Лука Лазаревић, Благо је Драганић, Марко С. Јаблан, Крето С. Јаблан, Маго Радоичић, Тодор Драганић, Митар Јаљивић, Ђуро Шкоро, Милета Р. Кекић, Илија Цебаловић, Милош Ђурђевић, Стоја М. Ђурђевић, Сава Драганић, Томена Миљанић, Игњат Миљанић, Перо Баничевић, по 50ц. Станиша Момчиловић, Шћепан Блажина, Алекса Вучић, Ђуро Симоновић, по 25ц. Франк Кућанин, Верика Дорић, Стојан Лекић. Свима прилагачима нека је у име сирочади искрена хвала! Особита хвала г.г. Саву Ђ. Јаблану и Миливоју Никчевићу на њиховом труду око сабирања прилога. На исти начин хвала овдашњој колонији а особито г. Обрену Ј. Алексићу, председнику овдашњег братства бр. 167 СССС. као и његовој госпођи и свима, који су и најмање притекли у помоћ да олакшају несрећу ове сирочади.

ЈАВНА ЗАХВАЛА.

С тога молимо браћу Србе и остале Словене, особито чланове Савеза Слоге, који би што знали за поменутог нашега члана, да нам јаве на доњу адресу, на чему им у напред остајемо захвални. Такође се и он моли, да се што пре јави своје друштву, а најдаље до 15. фебруара о. г., не учини ли то, биће искључен из друштва и Савеза.

А. Л. Ђурић, тајник

Вох 316, Абердин, Ваш.

ТРАЖЊА.

Срп. Д. Д. „Св. Илија“ бр. 286 СССС. у Толедо, О., тражи свога члана Пантелију Работића, који се је пре кратког времена налазио у Детроиту, Мич. и умољава га да се јави своје друштву и пошаље своју дуговину најдаље до 26. јан. У противном случају поступаће се по правилима.

Ђуро Андрић, тајник.

ТРАЖЊА.

Срп. Д. Д. „Напредак Солге“ бр. 221 у Голдфилд, Нев., тражи свога члана Мага Доброславића, који се је назад годину дана налазио негде у Колореду, а који се није јављао своје друштву дуже времена, нити друштво за њега зна. Умољавамо читаоце Србобрана, који би знали за њега да нам изволе јавити или нека нам се он сам јави на адресу: Р. О. Вох 590, Голдфилд, Нев.

Управа.

ТРАЖЊА.

Срп. Д. Д. „Св. Ђура“ број 242 у Деју, Ил., тражи своје чланове и то: Милу Остопа и Стојана Марића и умољава их да се одмах пријаве са тачним адресама своје друштву и да подмире своју друштвену дуговину.

У случају да се поменути не одазову овој тражњи најдаље до конца овог месеца, биће бригани из друштва и Савеза.

Јово Мишић, тајник.

ТРАЖЊА.

Срп. Д. Д. „Немања“ бр. 75 СССС. у Бизби, Ариз., тражи свога члана Јивка Мијушковића, који се је налазио пре месец дана у Лос Анџелес, Кал. и опомиње да се јави своје друштву најдаље до 28. о. м. и ушла ти своју дуговину, у противном случају биће сам одговоран за последице.

Дмитар Бобић, преде. Радуре Брацановић, тајн.

СРПСКА НАРОДНА ОДБРАНА У АМЕРИЦИ

БОЖИЊНИ ДАРАК ЗА СРПСКУ ВОЈСКУ.

Приложили су следећи:

Table with 2 columns: Name and Amount (e.g., Стево Павло 1 пакет \$ 2.00, Вазјко Ничетић 1 пакет \$ 2.00, Милица Влајковић 1 пакет \$ 2.00, Светозар Марковић 1 пакет \$ 2.00, Веселин Дашкоћ 1 пакет \$ 2.00, Н. Н. 1 пакет \$ 2.00, Богдан Зарић 1 пакет \$ 2.00, Милан Клеженић 1 пакет \$ 2.00, Сава Клеженић 1 пакет \$ 2.00, Стојан Трукава 1 пакет \$ 2.00, Милош Јергић 1 пакет \$ 2.00, Михаило Рокнић 1 пакет \$ 2.00, Стеван Мијић 1 пакет \$ 2.00, Светозар Дабљан 1 пакет \$ 2.00, Ракица Илић 1 пакет \$ 2.00, Јово Фуштар 1 пакет \$ 2.00, Милан Пауновић 1 пакет \$ 2.00, Војко Вујичић 1 пакет \$ 2.00, Никола Степанчевић 1 пакет \$ 2.00, Давиде Комић 1 пакет \$ 2.00, Др. И. Х. Левковић 1 пакет \$ 2.00, Сава Коран 1 пакет \$ 2.00, Никола Црвар 1 пакет \$ 2.00, Стево Остојић — сви из И. Јунгстауна, О. 1/2 пакета \$ —50

Large list of donors and amounts (e.g., Гашто Рапањ 25 пакета \$ 50.00, Миле Добрић 5 пакета \$ 10.00, Милан Цвијановић 5 пакета \$ 10.00, Јелп и Вагитп 5 пакета \$ 10.00, Никола Медп 5 пакета \$ 10.00, Јово Пилиповић 5 пакета \$ 10.00, Васо Бошпљ 5 пакета \$ 10.00, Јово Кладарип 3 пакета \$ 6.00, Лао Шепп 2 1/2 пакета \$ 5.00, Васо Чоловић 2 пакета \$ 4.00, Филип Никосп 2 пакета \$ 4.00, Стојадип Иљковић 2 пакета \$ 4.00, Ема Борман 1 пакет \$ 2.00, О. Ф. Средпковић 1 пакет \$ 2.00, Марко Дулат 1 пакет \$ 2.00, Ђ. Дочаревип 1 пакет \$ 2.00, Ристо Таранп 1 пакет \$ 2.00, Милан Говедарипца 1 пакет \$ 2.00, Јован Зубап 1 пакет \$ 2.00, Спасоје Зубап 1 пакет \$ 2.00, Васо Милановип 1 пакет \$ 2.00, Пајо Дангубин 1 пакет \$ 2.00, Буре Рапањ 1 пакет \$ 2.00, Стојан Рапањ 1 пакет \$ 2.00, Буван Рапањ 1 пакет \$ 2.00, Миле Сарак 1 пакет \$ 2.00, Андрија Рудан 1 пакет \$ 2.00, Милан Мишчевић 1 пакет \$ 2.00, Филип Самуел 1 пакет \$ 2.00, М. С. Гил 1 пакет \$ 2.00, П. М. Кормик 1 пакет \$ 2.00, Стеван Косаповић 1 пакет \$ 2.00, Ристо Кочачевип 1 пакет \$ 2.00, Симо Башип 1 пакет \$ 2.00, Раде Зонип 1 пакет \$ 2.00, Панто Богдановип 1 пакет \$ 2.00, Ђуро Увезап 1 пакет \$ 2.00, Јово Оршић 1 пакет \$ 2.00, Никола Вукобратовип 1 пакет \$ 2.00, Ристо Јелп 1 пакет \$ 2.00, Божо Марковић 1 пакет \$ 2.00, Бурђе Вукчевић 1 пакет \$ 2.00, Крето Геруновић 1 пакет \$ 2.00, Милан Баран 1 пакет \$ 2.00, Петар Пап 1 пакет \$ 2.00, Сава Пап 1 пакет \$ 2.00, Стеван Вањанп 1 пакет \$ 2.00, Јон Сипропуло 1 пакет \$ 2.00, Васо Рап 1 пакет \$ 2.00, Милева Рап 1 пакет \$ 2.00, Јоца Рап 1 пакет \$ 2.00, Јелисавета Комненовић 1 пакет \$ 2.00, Тодор Комненовић 1 пакет \$ 2.00, Владимир Комненовић 1 пакет \$ 2.00, Јово Т. Марип 1 пакет \$ 2.00, Гоша Марип 1 пакет \$ 2.00, Душан Трбовип 2 пакета \$ 4.00, Перо Личина 2 пакета \$ 4.00, Миле Радин 2 пакета \$ 4.00, Марко Штрбац 2 пакета \$ 4.00, Марко Марјановип 1 пакет \$ 2.00, Марко Дробић 1 пакет \$ 2.00, Др. „Милош-Облап“, бр. 41 СПС Србобр. 50 пакета \$100.00, Васо Дубраја 6 пакета \$ 12.00, Пајва Војарија 2 пакета \$ 4.00, Ђуро Добраја 1 пакет \$ 2.00, Ђуро Вукобратовип 1 пакет \$ 2.00, Миле Пилиповић 2 пакета \$ 4.00, Милош Јакшић 1 пакет \$ 2.00, Ђуро Кордић 1 пакет \$ 2.00, Петар Цвијановип 1 пакет \$ 2.00, Никола Сарак 1 пакет \$ 2.00, Милош Добројевић 1 пакет \$ 2.00, Милан Жигип 1 пакет \$ 2.00, Ђуро Вузабрк 1 пакет \$ 2.00, Петар Вашић 1 пакет \$ 2.00, Давид Швер 1 пакет \$ 2.00, Петар Прица 1 пакет \$ 2.00, Павле Жигип 1 пакет \$ 2.00, Павле Шкорић 1 пакет \$ 2.00, Милан Калембер 5 пакета \$ 10.00, Тодор Увезап 1 пакет \$ 2.00, Станислав Жигип 1 пакет \$ 2.00, Станислав Чучковић 1 пакет \$ 2.00, Петар Мајатовип 1 пакет \$ 2.00, Петар Прица 3 пакета \$ 6.00, Раде В. Вукадиновић 1 пакет \$ 2.00, Ђуро Оршић 1 пакет \$ 2.00, Давид Швер (други) 1 пакет \$ 2.00, Софија Сивлар — сви из Герм, Инд. 1 пакет \$ 2.00, Јелена П. Петровип 12 пакета \$ 24.00, М. С. Дјаковип 11 1/2 пакета \$ 23.00, Михаило Н. Шоца 7 пакета \$ 14.00, Владо Константиновић 7 пакета \$ 14.00, Петар С. Петровип 6 пакета \$ 12.00, Мирко Весип 5 1/2 пакета \$ 11.00, Бурђе С. Дјаковип 5 пакета \$ 10.00, Јован Јосиповип 5 пакета \$ 10.00, Владимир Влајковић 5 пакета \$ 10.00, Л. Б. Бургер 4 и три 1/4 пак. \$ 9.50, Бурђе Милутиновић 4 пакета \$ 8.00, Милош Окаповип 3 1/2 пакета \$ 7.00, Алекса Дјаковип 3 1/2 пакета \$ 7.00, Стево Ситичип 3 1/2 пакета \$ 7.00, Бока Бугарски 3 пакета \$ 6.00, Тома Симић 3 пакета \$ 6.00, Лепитрије Барбс 3 пакета \$ 6.00, Светислав Милутиновић 2 пакета \$ 4.00, Никола Влајковић 2 пакета \$ 4.00, Пајва Перчевић 2 пакета \$ 4.00, Галице Гап 2 пакета \$ 4.00, Миле Јап 2 пакета \$ 4.00, Пеко Ерман 1 1/2 пакета \$ 3.00, Јивка Сивачки 1 1/2 пакета \$ 3.00, Лука Данић 1 1/2 пакета \$ 3.00, Терезија Сухар 1 пакет \$ 2.00, Кривелицу Сизу 1 пакет \$ 2.00, Лазар Вујичип 1 пакет \$ 2.00, Коета Радојанов 1 пакет \$ 2.00, Никола Суап 1 пакет \$ 2.00, Антоније Крстић 1 пакет \$ 2.00, Андрија Маршиковић 1 пакет \$ 2.00, Милош Цвијетићанин 1 пакет \$ 2.00, Јанко Јаковац 1 пакет \$ 2.00, Андро Крзарић 1 пакет \$ 2.00, Наталија Стеванчева 1 пакет \$ 2.00, Олга Степанчева 1 пакет \$ 2.00, Бранка Степанчева 1 пакет \$ 2.00, Мија Степанчев 1 пакет \$ 2.00, Милан Кучековић 1 пакет \$ 2.00, Паја Тодоров 1 пакет \$ 2.00, Миле Рамета 1 пакет \$ 2.00, Лао Рамета 1 пакет \$ 2.00, Томо Гроќанић 1 пакет \$ 2.00, Васо Чокотић — сви из Јунгстауна, О. 1 пакет \$ 2.00

(Настапање се.)